

УДК 026:37](477.411)ДНПБУ

[https://doi.org/10.33296/2707-0255-8\(15\)-06](https://doi.org/10.33296/2707-0255-8(15)-06)

<https://orcid.org/0000-0003-4008-0335>

АНДРІЙ СЕЛЕЦЬКИЙ

кандидат історичних наук, старший науковий співробітник, завідувач відділу наукового інформаційно-аналітичного супроводу освіти Державної науково-педагогічної бібліотеки України імені В.О. Сухомлинського, м. Київ, Україна

ТЕОРЕТИЧНЕ І МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РОЗВИТКУ СИСТЕМИ ОСВІТИ ЯК НАПРЯМ ДІЯЛЬНОСТІ НАЦІОНАЛЬНОЇ АКАДЕМІЇ ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК УКРАЇНИ

Анотація. Висвітлено головну мету, стратегічні пріоритети та шляхи виконання завдань і функцій Національної академії педагогічних наук України щодо теоретико-методологічного і науково-методичного забезпечення модернізації та розвитку системи освіти України в умовах європейської інтеграції та світової глобалізації. Проаналізовано кількісні та якісні показники кінцевої наукової продукції, створеної за результатами науково-дослідної діяльності установи.

Розкрито основні напрями діяльності НАПН України щодо теоретичного і методичного забезпечення розвитку системи освіти та всебічного наукового її супроводження, які полягають у визначенні напрямів дослідницької роботи, що провадиться підвідомчими установами та вченими НАПН України; координації, організації та здійсненні фундаментальних і прикладних наукових досліджень та інноваційних науково-технічних (експериментальних) розробок у галузі освіти, педагогіки і психології, зокрема, дослідженні світових тенденцій розвитку освіти, педагогічної і психологічної теорії і практики, проведенні аналізу змісту, державних стандартів освіти в іноземних державах, оцінюванні якості рівня освіти в загальноосвітніх й інших закладах освіти України та за кордоном; наданні наукової, методичної і консультативної підтримки з освітніх питань органам державної влади; проведенні незалежної наукової експертизи галузевих проєктів прогностичних та програмних документів, навчальної та методичної літератури; участі у розробленні методів навчання, стандартів освіти, типових освітніх програм, підручників; налагоджуванні співпраці з науковими установами та закладами освіти зарубіжних країн, міжнародними організаціями і фондами з питань освіти; здійсненні підготовки та атестації наукових, науково-педагогічних кадрів вищої кваліфікації; проведенні освітньої і видавничої діяльності.

© Українська інженерно-педагогічна академія

© ГО «Школа адаптивного управління соціально-педагогічними системами»

© Селецький А.В.

Ключові слова: Національна академія педагогічних наук України, науково-методичне забезпечення освіти, наукові дослідження, модернізація освіти, реформування освітньої сфери, інформаційно-аналітичний супровід освіти.

Вступ. Серед суб'єктів освітянської діяльності в нашій державі, які здійснюють науковий і методичний супровід освіти впроваджуючи в освітній процес та поширюючи в науковому просторі результати власних досліджень і науково-технічних розробок, чільне місце належить Національній академії педагогічних наук України (далі – НАПН України).

НАПН України, виконуючи стратегічну роль у формуванні та розвитку освітньої сфери держави, патріотичного виховання молоді в умовах утвердження державного суверенітету, європейської інтеграції та світової глобалізації, з поміж інших важливих функцій своєї діяльності виконує першочергові завдання щодо науково-методичного забезпечення української освіти, педагогіки й психології, відіграє провідну роль в організації та проведенні фундаментальних і прикладних наукових досліджень з освітянської проблематики.

Значний науковий потенціал, зосереджений у п'яти відділеннях НАПН України (Відділення: загальної педагогіки та філософії освіти; психології, вікової фізіології та дефектології; загальної середньої освіти; професійної освіти і освіти дорослих; вищої освіти) та у її п'ятнадцяти наукових установах (Інститути: педагогіки, психології імені Г. С. Костюка, педагогічної освіти і освіти дорослих, спеціальної педагогіки, соціальної та політичної психології, проблем виховання, вищої освіти, інформаційних технологій і засобів навчання, професійно-технічної освіти, обдарованої дитини; Український науково-методичний центр практичної психології і соціальної роботи, Державна науково-педагогічна бібліотека України імені В. О. Сухомлинського, ДВНЗ «Університет менеджменту освіти», Навчально-науковий центр професійно-технічної освіти, Педагогічний музей України), нараховує понад

170 академіків і членів-кореспондентів НАПН України, понад 180 докторів наук і близько 550 кандидатів наук, які гідно представляють усі ланки освіти та плідно працюють у складі наукових і науково-педагогічних колективів підвідомчих установ академії.

Вихідні передумови. Предметним полем досліджень членів НАПН України і науковців наукових осередків академії сьогодні є актуальні в Україні і світі проблеми філософії людиноцентризму в освіті, методології, теорії та історії освіти, педагогіки, психології; розвитку світової і національних освітніх систем; формування організаційних засад і змісту освіти усіх її рівнів і складових, що забезпечують цілісне навчання людини впродовж життя; інформаційного освітнього середовища; якості освіти; теорії і технологій виховання; соціальної педагогіки та соціальної роботи; освіти дітей з особливими освітніми потребами, інклюзивної освіти; управління та економіки освіти; психології розвитку особистості, вікової психології та фізіології; соціальної та політичної психології, прикладної психології; психології національної безпеки та безпеки життєдіяльності; лідерства в освіті, педагогічної освіти та освіти дорослих, теорії і практики впровадження Нової української школи, патріотичного виховання молодого покоління; реформування та розвитку всіх ланок освітньої системи та її всебічного й якісного супроводу [5].

Проблеми становлення та розвитку освіти в Україні завжди перебували в полі зору Президента НАПН України В. Г. Кременя, членів Президії НАПН України, керівників наукових установ та ключових науковців академії, не залишаються поза увагою дослідників питання подальшої академічної інституційної динаміки та знаходять своє всебічне обґрунтування й висвітлення у низці числених теоретико-методологічних, науково-методичних праць та науково-технічних розробок [4–6, 16].

Формулювання цілей статті. Розкрити основні результати

діяльності Національної академії педагогічних наук України щодо теоретико-методологічного і науково-методичного забезпечення модернізації та реформування освітньої галузі держави, висвітлити дослідницьку активність членів та науковців академії у галузі освіти, педагогіки й психології, кількісні та якісні показники кінцевої наукової продукції установи.

Виклад основного матеріалу дослідження. Утворена 4 березня 1992 р. як самоврядна наукова організація у галузі освіти, педагогіки і психології, Національна академія педагогічних наук України [10] (статус національної Академії надано Указом Президента України 24 лютого 2010 р. [11]), провадячи свою діяльність відповідно до Конституції України, законодавства України, Статуту та актів, прийнятих керівними органами НАПН України, координує, організовує і проводить дослідження у галузі освіти, педагогіки і психології, взаємодіє з центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері освіти і науки, центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізацію державної політики у сфері здійснення державного нагляду (контролю) щодо належної якості освіти та освітньої діяльності, державними органами, до сфери управління яких належать заклади освіти, іншими центральними органами виконавчої влади, Національною академією наук України, іншими національними галузевими академіями наук, державними установами, організаціями, підприємствами, закладами освіти і громадськими об'єднаннями України, науковими установами і закладами освіти зарубіжних країн, а також з міжнародними організаціями у сфері освіти і науки з метою виконання завдань, визначених державними пріоритетами у цих галузях [12, 14].

Основні завдання своєї діяльності з теоретичного і методичного забезпечення розвитку системи освіти, всебічного наукового її

супроводження і дослідницької роботи в галузі освіти, педагогіки і психології та поглиблення інтеграції національного освітнього та наукового просторів в європейські та світові освітні і дослідницькі простори, НАПН України виконує шляхом:

- проведення фундаментальних і прикладних наукових досліджень і науково-технічних (експериментальних) розробок;
- участі у формуванні та здійсненні державної політики у сфері освіти, наукової та науково-технічної діяльності;
- наукового обґрунтування змісту освіти, сучасних навчальних та інформаційних технологій в освіті, форм і методів навчання та виховання, розроблення стандартів освіти, програм, підручників, навчальних та навчально-методичних посібників для закладів освіти;
- дослідження світових тенденцій розвитку освіти, педагогічної і психологічної теорії і практики, проведення аналізу змісту, державних стандартів освіти в іноземних державах, моніторингу, оцінювання якості рівня освіти в загальноосвітніх й інших закладах освіти України та за кордоном;
- вивчення, узагальнення та поширення освітніх інновацій, вітчизняного та зарубіжного педагогічного досвіду, психолого-педагогічного супроводу освіти, розвитку особистості на всіх вікових етапах упродовж життя людини;
- здійснення випуску офіційної, наукової, виробничо-практичної, навчальної та довідкової продукції, друкованих і електронних періодичних видань тощо, створення електронних освітніх і наукових ресурсів та баз даних, популяризації досягнень науки і сприяння поширенню знань з проблем освіти, педагогіки і психології тощо [14].

Враховуючи зміст заходів із забезпечення всеохоплюючої і

справедливої якісної освіти та заохочення можливості навчання впродовж усього життя для всіх, викладених в Указі Президента України «Про Цілі сталого розвитку України на період до 2030 року» [13] та керуючись Пріоритетними напрямками (тематикою) наукових досліджень та науково-технічних (експериментальних) розробок Національної академії педагогічних наук України на 2018–2022 рр. [9], Стратегією розвитку НАПН України на 2016–2022 рр. [15] у відповідності до основних напрямів інституційної діяльності, колектив науковців підвідомчих установ НАПН України особливу увагу в своїй роботі приділяє здійсненню науково-методичного забезпечення модернізації й розвитку освіти в нашій державі шляхом розроблення, апробації та оприлюднення низки наукових і методичних праць, спрямованих на використання як у сфері подальших науково-педагогічних досліджень, так і безпосереднього здійснення освітнього процесу на всіх щаблях і в усіх ланках української освітньої системи через упровадження науково-методичних видань у практичну діяльність наукових педагогічних установ і закладів освіти різного рівня.

Упродовж 2019 р. членами НАПН України та науковими спіробітниками її підвідомчих установ було виконувалося 97 наукових досліджень, у тому числі фундаментальних – 51 (завершених у поточному році – 16) і прикладних – 46, з яких 10 було завершено станом на кінець поточного року. За результатами досліджень підготовлено 112 рукописів навчальних, навчально-методичних посібників, підручників, навчальних програм, методичних рекомендацій й інших видів науково-методичної продукції [7].

Станом на кінець 2018 р. члени НАПН України та наукові працівники підвідомчих їй установ виконували 251 наукове дослідження за 31 науковим напрямом. За тематичними планами підвідомчих установ виконувалося 97 наукових досліджень, з яких 61 фундаментальне і 36

прикладних. Крім того, кожен член академії виконував індивідуальний план досліджень.

Протягом 2018 р. у підвідомчих установах НАПН України за завершеними фундаментальними дослідженнями підготовлено 1392 найменування наукової, виробничо-практичної, навчальної і довідкової продукції. Зокрема, наукової (монографії, препринти, інше) – 24 рукописи; виробничо-практичної (практичні посібники, методичні посібники, методичні рекомендації, інше) – 29; навчальної (навчальні програми, підручники, навчальні посібники, інше) – 11; довідкової (довідники, інше) – 3, статей – 1325. З них друковані та електронні видання: наукові – 15, виробничо-практичні – 9, навчальні – 6, статей – 1325.

За результатами завершених у 2018 р. прикладних досліджень підготовлено (за весь період виконання) 409 одиниць продукції. Зокрема, наукової продукції (монографії, препринти) – 9, виробничо-практичної (методичні посібники, методичні рекомендації, інше) – 19, навчальної (навчальні посібники, підручники, навчальні програми) – 10, статей – 371, із них друковані та електронні видання: наукової продукції – 8, виробничо-практичної – 16, навчальної – 1, статей – 371.

За результатами наукових досліджень у 2018 р. членами НАПН України та вченими підвідомчих установ опубліковано понад 2,5 тис. праць, у тому числі 99 монографій, 109 підручників і навчальних посібників, 93 методичних посібники і рекомендації, 28 словників і довідників, 1999 статей, випущено 131 збірник наукових праць, підготовлено 42 навчальні програми і концепції [3].

У 2017 р. за тематичним планом наукових досліджень дійсних членів і членів-кореспондентів НАПН України виконувалося 155 тем, за тематичними планами підвідомчих установ – 99 наукових досліджень, з яких 69 фундаментальних і 30 прикладних.

За цей період у підвідомчих установах НАПН України за фундаментальними дослідженнями підготовлено 2105 найменувань наукової, виробничо-практичної, навчальної і довідкової продукції. Зокрема: наукової (монографії, препринти, інше) – 38 рукописів; виробничо-практичної (практичні посібники, методичні посібники, методичні рекомендації, інше) – 29; навчальної (навчальні програми, підручники, навчальні посібники, інше) – 147; довідкової (довідники, інше) – 4, статей – 1887. З них друковані та електронні видання: наукові – 18, виробничо-практичні – 10, навчальні – 119, довідкові – 1, статей – 1887 [3].

За результатами завершених у 2017 р. прикладних досліджень підготовлено (за весь період виконання) 655 одиниць продукції. Зокрема, наукової продукції (препринти) – 2, виробничо-практичної (методичні посібники, методичні рекомендації, інше) – 22, навчальної (навчальні посібники, підручники, навчальні програми) – 33, довідкової (довідники) 1, статей – 597, із них друковані та електронні видання: виробничо-практичної – 4, навчальної – 8, довідкової – 1, статей – 597.

За результатами наукових досліджень членами НАПН України та вченими підвідомчих установ опубліковано близько 3 тис. праць, у тому числі 102 монографії, 119 підручників і навчальних посібників, 122 методичних посібники і рекомендацій, 12 словників і довідників, 1791 стаття, випущено 116 збірників наукових праць, підготовлено 34 навчальних програми і концепції [2].

У зв'язку зі зменшенням видатків на 2016 р. НАПН України було проведено скорочення штатної чисельності наукових працівників підвідомчих установ НАПН України на 194 особи (на 18,2%). Їх чисельність у 2016 р. складала 872 особи. У цілому впродовж 2015-2016 рр. чисельність працівників НАПН України скорочена на 819 штатних одиниць, або майже на 37%.

Незважаючи на скорочення упродовж 2012-2016 рр. відповідно до тематичних планів наукових досліджень члени НАПН України щороку виконували близько 150 досліджень, за п'ять років розпочато 186 та завершено 192 досліджень за 31 науковим напрямом.

З 2012 по 2016 р. кількість фундаментальних і прикладних наукових досліджень за галузевою тематикою суттєво скоротилась у зв'язку зі зменшенням фінансування Академії. Так, у 2015-2016 рр. припинено виконання 8 досліджень, а також не розпочато виконання 13 раніше запланованих тем. Зокрема, у 2012 р. в установах НАПН України виконувалося 96 фундаментальних і 32 прикладних досліджень, у 2016 р. – 74 фундаментальних і 26 прикладних наукових робіт. Усього за п'ять років розпочато 197 наукових досліджень, завершено – 189.

Упродовж зазначеного п'ятирічного періоду у підвідомчих установах Академії за завершеними фундаментальними дослідженнями підготовлено, надруковано та розміщено в Електронній бібліотеці НАПН України 12779 найменувань наукової, науково-виробничої, навчальної і довідкової продукції. Зокрема: наукової (монографії, препринти, інше) – 297 одиниць; науково-виробничої (посібники, практичні посібники, методичні рекомендації) – 189; навчальної (навчально-методичні посібники, навчально-наочні посібники, методичні посібники, підручники, навчальні програми, інше) – 272; довідкової (довідники, словники, каталоги, інше (бюлетені, покажчики) – 84; статей – 11937.

За результатами завершених у 2012–2016 рр. прикладних досліджень підготовлено, надруковано та розміщено в Електронній бібліотеці НАПН України 4917 одиниць продукції. Зокрема, наукової продукції (монографії, концепції, інше) – 53 одиниці, науково-виробничої (посібники, практичні посібники, методичні рекомендації) – 100, навчальної (навчально-методичні, навчально-наочні, методичні посібники; підручники, навчальні

програми, інше) – 112, довідкової (довідники, словники, каталоги, інше) – 63, статей – 4589. У цілому за результатами наукових досліджень членами Академії і науковцями підвідомчих установ опубліковано близько 17 тисяч праць, у тому числі 464 монографії, 834 підручники і навчальні посібники, 376 методичних посібників і рекомендацій, 145 словників і довідників, понад 14 тисяч статей, випущено 582 збірника наукових праць, підготовлено 256 навчальних програм і концепцій.

Важливим напрямом діяльності академії в контексті науково-методичного супроводу освіти є видавнича діяльність. Так, за період з 2012 р. по 2014 р. у НАПН України за кошти державного бюджету випущено 329 найменувань друкованої продукції, із них: 137 монографій і збірників наукових праць; 178 методичних рекомендацій, посібників, підручників, робочих зошитів, навчальних програм; 123 найменування довідкової продукції загальним тиражем 93200 примірників. У 2015-2016 рр. друкована продукція не випускалася через відсутність фінансування цього виду діяльності НАПН України.

Академія та її підвідомчі установи є засновниками і співзасновниками 61 наукового періодичного видання, у тому числі 54 друкованих (25 наукових журналів і 29 збірників наукових праць) та 7 електронних видань. До Переліку наукових фахових видань України, в яких можуть публікуватися результати дисертаційних праць на здобуття наукових ступенів доктора і кандидата наук, внесено близько 89% наукової періодики НАПН України (54 найменування). 28 науково-методичних видань (12 наукових журналів, 13 збірників наукових праць і 3 електронних видання) зареєстровано у міжнародних наукометричних базах (IndexCopernicus, Ulrich's Periodicals, Universal Impact Factor, Cite Factor, EBSCO Education Source та ін.), що сприяє представленню публікацій учених НАПН України у світовій системі комунікацій [1].

Висновки. НАПН України й надалі планує розвивати та поглиблювати діяльність за всіма напрямками наукового теоретичного і методичного супроводу освітньої діяльності. Так, у 2020 р. співробітники підвідомчих установ виконуватимуть 43 фундаментальних наукових досліджень, з яких завершиться – 23 дослідження. За результатами завершених фундаментальних наукових досліджень планується підготувати 66 рукописів монографій, посібників, методичних рекомендацій, довідників тощо. Прикладних наукових досліджень виконуватиметься – 53 з них завершиться – 17. За результатами прикладних наукових досліджень планується підготовка 85 рукописів навчальних та навчально-методичних посібників, підручників, навчальних програм, методичних рекомендацій.

Перспективи подальших досліджень. До очікуваних наукових результатів запланованих досліджень слід віднести результати аналізу й узагальнення тенденцій розвитку шкільної освіти в країнах ЄС, США та Китаї; організаційно-педагогічних та економічних засад функціонування опорних закладів освіти як центрів управління в умовах децентралізації; дидактичних засад реалізації педагогічних технологій в умовах профільного навчання; генези поняття «особистість» в українській психологічній науці; інтеграції психологічного знання на сучасному етапі його розвитку; становлення структури термінальних та інструментальних цінностей дітей дошкільного віку; психологічних вимірів особистісної взаємодії суб'єктів освітнього простору в контексті гуманістичної парадигми; аксіогенезу обдарованої особистості в освітньому просторі; психологічної діагностики мотивації особистості до навчання в умовах інформаційного суспільства; технологій психотерапевтичної допомоги постраждалим у подоланні проявів посттравматичного стресового розладу; соціально-педагогічного супроводу дітей із сімей вимушених переселенців; теоретико-методичних засад навчання дітей з порушеннями слуху в умовах

модернізації освіти; психолого-педагогічних засад корекційно-розвивального навчання дітей із порушеннями когнітивного розвитку; методичних та дидактичних засад навчання дітей з особливими освітніми потребами в умовах інклюзивного середовища; теоретико-методичних засад білінгвального навчання глухих та слабкочуючих осіб; психологічних феноменів групової взаємодії в складних соціальних ситуаціях; стратегій вищої освіти в умовах інтернаціоналізації для стійкого розвитку суспільства; механізмів оцінювання якості вищої освіти в умовах євроінтеграції; механізмів розширення фінансової автономії закладів вищої освіти України; адаптивної хмароорієнтованої система навчання та професійного розвитку вчителів закладів загальної середньої освіти; систем комп'ютерного моделювання пізнавальних завдань для формування компетентностей учнів з природничо-математичних предметів; стратегій і методів розвитку творчої особистості тощо [8].

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Звіт про діяльність Національної академії педагогічних наук України в 2016 р. та в період 2012-2016 рр. [Електронний ресурс] // Національна академія педагогічних наук України: [офіц. портал]. – Текст. дані. – Київ, 2020. – Режим доступу: <https://drive.google.com/file/d/0B6UkMWiy4uKzbG9wUUhBSGIInd0dvNFFiaURvdk1OUjh5MFZF/view>. – Назва з екрана.
2. Звіт про діяльність Національної академії педагогічних наук України у 2017 р. [Електронний ресурс] // Національна академія педагогічних наук України: [офіц. портал]. – Текст. дані. – Київ, 2020. – Режим доступу: <https://drive.google.com/file/d/19aEoEqnrQZ-NwjroAH0iM07aF5rPJA1N/view>. – Назва з екрана.
3. Звіт про діяльність Національної академії педагогічних наук України у 2018 р. [Електронний ресурс] // Національна академія педагогічних наук України: [офіц. портал]. – Текст. дані. – Київ, 2020. – Режим доступу: <https://drive.google.com/file/d/0B6UkMWiy4uKzUIZxMUtwQIJiOEkwSINCCFRlajVKdXB0UUDj/view>. – Назва з екрана.
4. Наукове забезпечення розвитку освіти в Україні: актуальні проблеми

теорії і практики (до 25-річчя НАПН України). Збірник наукових праць. – К.: Видавничий дім «Сам», 2017. – 400 с.

5. Національна академія педагогічних наук України – 25 років [інформаційний довідник]. – К.: Видавничий дім «Сам», 2017. – 144 с.

6. Національна доповідь про стан і перспективи розвитку освіти в Україні / НАПН України ; за заг. ред. В. Г. Кременя. – Київ : Пед. думка, 2016. – 448 с. – (До 25-річчя незалежності України).

7. План діяльності Національної академії педагогічних наук України на 2019-2021 рр. // Національна академія педагогічних наук України : [офіц. портал]. – Текст. дані. – Київ, 2020. – Режим доступу: <http://naps.gov.ua/ua/activities/plans-reports/>. – Назва з екрана.

8. План діяльності Національної академії педагогічних наук України на 2020-2022 рр. // Національна академія педагогічних наук України : [офіц. портал]. – Текст. дані. – Київ, 2020. – Режим доступу: <http://naps.gov.ua/ua/activities/plans-reports/>. – Назва з екрана.

9. Пріоритетні напрями (тематика) наукових досліджень та науково-технічних (експериментальних) розробок Національної академії педагогічних наук України на 2018–2022 рр. [Електронний ресурс] : схвалено Заг. зборами НАПН України від 17 листоп. 2017 р. // Національна академія педагогічних наук України : [офіц. портал]. – Текст. дані. – Київ, 2020. – Режим доступу: <http://naps.gov.ua/ua/press/announcements/1315/>. – Назва з екрана.

10. Про заснування Академії педагогічних наук України [Електронний ресурс] : Указ Президента України від 4 берез. 1992 р. № 124/92 / Верховна Рада України. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/124/92>. – Назва з екрана.

11. Про надання Академії педагогічних наук України статусу національної [Електронний ресурс] : Указ Президента України від 24 лют. 2010 р. № 259/2010 / Верховна Рада України. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/259/2010>. – Назва з екрана.

12. Про освіту [Електронний ресурс] : Закон України від 5 вер. 2017 р. № 2145-VIII. – Ред. від 16 січ. 2020 р. / Верховна Рада України. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>. – Назва з екрана.

13. Про Цілі сталого розвитку України на період до 2030 року [Електронний ресурс] : Указ Президента України від 30 вересня 2019 р. № 722/2019 / Верховна Рада України. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/722/2019>. – Назва з екрана.

14. Статут Національної академії педагогічних наук України (нова редакція) [Електронний ресурс] : затвердж. Пост. Заг. зборів НАПН України від 17 листоп. 2017 р. // Національна академія педагогічних наук України : [офіц. портал]. – Текст. дані. – Київ, 2020. – Режим доступу: <http://naps.gov.ua/ua/about/statutes/>. – Назва з екрана.

15. Стратегія розвитку Національної академії педагогічних наук України на 2016–2022 роки [Електронний ресурс] : схвалено Заг. зборами НАПН України від 25 берез. 2016 р. // Національна академія педагогічних наук України : [офіц. портал]. – Текст. дані. – Київ, 2020. – Режим доступу: <http://naps.gov.ua/ua/press/announcements/942/>. – Назва з екрана.

16. Творчий доробок Василя Григоровича Кременя в інноваційному розвитку освіти України : біобібліогр. покажч. / НАПН України, ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського ; [наук. ред. Березівська Л. Д.]. – 4-те вид., допов. – Київ : Т-во «Знання» України, 2017. – 368 с. – (Серія «Академіки НАПН України» ; вип. 28).

REFERENCES

1. Zvit pro diialnist Natsionalnoi akademii pedahohichnykh nauk Ukrainy v 2016 r. ta v period 2012-2016 rr. [Elektronnyi resurs] // Natsionalna akademiia pedahohichnykh nauk Ukrainy : [ofits. portal]. – Tekst. dani. – Kyiv, 2020. – Rezhym dostupu: <https://drive.google.com/file/d/0B6UkMWiy4uKzbG9wUUhBSGlnd0dvNFFiaURvdk1OUjh5MFZF/view>. – Nazva z ekrana.

2. Zvit pro diialnist Natsionalnoi akademii pedahohichnykh nauk Ukrainy u 2017 r. [Elektronnyi resurs] // Natsionalna akademiia pedahohichnykh nauk Ukrainy : [ofits. portal]. – Tekst. dani. – Kyiv, 2020. – Rezhym dostupu: <https://drive.google.com/file/d/19aEoEqnrQZ-NwjroAH0iM07aF5rPJA1N/view>. – Nazva z ekrana.

3. Zvit pro diialnist Natsionalnoi akademii pedahohichnykh nauk Ukrainy u 2018 r. [Elektronnyi resurs] // Natsionalna akademiia pedahohichnykh nauk Ukrainy : [ofits. portal]. – Tekst. dani. – Kyiv, 2020. – Rezhym dostupu: <https://drive.google.com/file/d/0B6UkMWiy4uKzUIZxMUtwQIJiOEkwSINCcFRlajVKdXB0UUdj/view>. – Nazva z ekrana.

4. Naukove zabezpechennia rozvytku osvity v Ukraini: aktualni problemy

1. teorii i praktyky (do 25-richchia NAPN Ukrainy). Zbirnyk naukovykh prats. – K.: Vydavnychi dim «Sam», 2017. – 400 с.

5. Natsionalna akademiia pedahohichnykh nauk Ukrainy – 25 rokov [informatsiinyi dovidnyk]. – K.: Vydavnychi dim «Sam», 2017. – 144 s.

6. Natsionalna dopovid pro stan i perspektyvy rozvytku osvity v Ukraini / NAPN Ukrainy ; za zah. red. V. H. Kremenia. – Kyiv : Ped. dumka, 2016. – 448 s. – (Do 25-richchia nezalezhnosti Ukrainy).

7. Plan diialnosti Natsionalnoi akademii pedahohichnykh nauk Ukrainy na 2019-2021 rr. // Natsionalna akademiia pedahohichnykh nauk Ukrainy : [ofits. portal]. – Tekst. dani. – Kyiv, 2020. – Rezhym dostupu:

<http://naps.gov.ua/ua/activities/plans-reports/>. – Назва з екрана.

8. Plan diialnosti Natsionalnoi akademii pedahohichnykh nauk Ukrainy na 2020-2022 rr. Natsionalna akademiia pedahohichnykh nauk Ukrainy : [ofits. portal]. – Tekst. dani. – Kyiv, 2020. – Rezhym dostupu: <http://naps.gov.ua/ua/activities/plans-reports/>. – Назва з екрана.

9. Priorytetni napriamy (tematyka) naukovykh doslidzhen ta naukovotekhnichnykh (eksperymentalnykh) rozrobok Natsionalnoi akademii pedahohichnykh nauk Ukrainy na 2018–2022 rr. [Elektronnyi resurs] : skhval. Zah. zboramy NAPN Ukrainy vid 17 lystop. 2017 r. // Natsionalna akademiia pedahohichnykh nauk Ukrainy : [ofits. portal]. – Tekst. dani. – Kyiv, 2020. – Rezhym dostupu: <http://naps.gov.ua/ua/press/announcements/1315/>. – Назва з екрана.

10. Pro zasnuvannia Akademii pedahohichnykh nauk Ukrainy [Elektronnyi resurs] : Ukaz Prezydenta Ukrainy vid 4 berez. 1992 r. № 124/92 / Verkhovna Rada Ukrainy. – Rezhym dostupu: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/124/92>. – Назва з екрана.

11. Pro nadannia Akademii pedahohichnykh nauk Ukrainy statusu natsionalnoi [Elektronnyi resurs] : Ukaz Prezydenta Ukrainy vid 24 liut. 2010 r. № 259/2010 / Verkhovna Rada Ukrainy. – Rezhym dostupu: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/259/2010>. – Назва з екрана.

12. Pro osvitu [Elektronnyi resurs] : Zakon Ukrainy vid 5 ver. 2017 r. № 2145-VIII. – Red. vid 16 sich. 2020 r. / Verkhovna Rada Ukrainy. – Rezhym dostupu: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>. – Назва з екрана.

13. Pro Tsili staloho rozvytku Ukrainy na period do 2030 roku [Elektronnyi resurs] : Ukaz Prezydenta Ukrainy vid 30 veresnia 2019 r. № 722/2019 / Verkhovna Rada Ukrainy. – Rezhym dostupu: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/722/2019>. – Назва з екрана.

14. Statut Natsionalnoi akademii pedahohichnykh nauk Ukrainy (nova redaktsiia) [Elektronnyi resurs] : zatverdzh. Post. Zah. zboriv NAPN Ukrainy vid 17 lystop. 2017 r. // Natsionalna akademiia pedahohichnykh nauk Ukrainy : [ofits. portal]. – Tekst. dani. – Kyiv, 2020. – Rezhym dostupu: <http://naps.gov.ua/ua/about/statutes/>. – Назва з екрана.

15. Stratehiia rozvytku Natsionalnoi akademii pedahohichnykh nauk Ukrainy na 2016–2022 roky [Elektronnyi resurs] : skhvaleno Zah. zboramy NAPN Ukrainy vid 25 berez. 2016 r. // Natsionalna akademiia pedahohichnykh nauk Ukrainy : [ofits. portal]. – Tekst. dani. – Kyiv, 2020. – Rezhym dostupu: <http://naps.gov.ua/ua/press/announcements/942/>. – Назва з екрана.

16. Tvorchyi dorobok Vasylia Hryhorovycha Kremenia v innovatsiinomu rozvytku osvity Ukrainy : biobibliohr. pokazhch. / NAPN Ukrainy, DNPB Ukrainy im. V. O. Sukhomlynskoho ; [nauk. red. Berezivska L. D.]. – 4-te vyd., dopov. – Kyiv : T-vo «Znannia» Ukrainy, 2017. – 368 c. – (Seriiia «Akademiky

NAPN Ukrainy» ; вур. 28).

АНДРЕЙ СЕЛЕЦКИЙ

кандидат исторических наук, старший научный сотрудник,
заведующий отделом научного информационно-аналитического
сопровождения образования Государственной научно-педагогической
библиотеки Украины
имени В.А. Сухомлинского, г. Киев, Украина

ТЕОРЕТИЧЕСКОЕ И МЕТОДИЧЕСКОЕ ОБЕСПЕЧЕНИЕ РАЗВИТИЯ СИСТЕМЫ ОБРАЗОВАНИЯ КАК НАПРАВЛЕНИЕ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ НАЦИОНАЛЬНОЙ АКАДЕМИИ ПЕДАГОГИЧЕСКИХ НАУК УКРАИНЫ

Аннотация. Освещены главная цель, стратегические приоритеты и пути выполнения задач и функций Национальной академии педагогических наук Украины по теоретико-методологическому и научно-методическому обеспечению модернизации и развития системы образования Украины в условиях европейской интеграции и мировой глобализации. Проанализированы количественные и качественные показатели конечной научной продукции, созданной по результатам научно-исследовательской деятельности учреждения.

Раскрыты основные направления деятельности НАПН Украины по теоретическому и методическому обеспечению развития системы образования и всестороннему научному ее сопровождению, которые заключаются в определении направлений исследовательской работы, осуществляемой подведомственными учреждениями и учеными НАПН Украины; координации, организации и осуществлению фундаментальных и прикладных научных исследований и инновационных научно-технических (экспериментальных) разработок в области образования, педагогики и психологии, в частности, исследованию мировых тенденций развития образования, педагогической и психологической теории и практики, проведению анализа содержания, государственных стандартов образования в иностранных государствах, оценке качества уровня образования в общеобразовательных и других учебных заведениях Украины и за рубежом; предоставлении научной, методической и консультативной поддержки по образовательным вопросам органам государственной власти; проведении независимой научной экспертизы отраслевых проектов прогнозных и программных документов, учебной и методической литературы; участия в разработке методов обучения, стандартов образования, типовых образовательных программ, учебников;

налаживанні співпраці з науковими установами та навчальними закладами зарубіжних країн, міжнародними організаціями та фондами по питаннях освіти; здійсненні підготовки та атестації наукових, науково-педагогічних діяльності та ін.

Ключові слова: Національна академія педагогічних наук України, науково-методичне забезпечення освіти, наукові дослідження, модернізація освіти, реформування освітньої сфери, інформаційно-аналітичне супроводження освіти.

ANDRII SELETSKYI

PhD (History), Senior Researcher, Head of the Department of Scientific Information and Analytical Support of Education, V.O. Sukhomlynskyi State Scientific and Pedagogical Library of Ukraine, Kyiv, Ukraine

THEORETICAL AND METHODOLOGICAL PROVISION OF THE DEVELOPMENT OF THE EDUCATION SYSTEM AS A DIRECTION OF ACTIVITIES OF THE NATIONAL ACADEMY OF EDUCATIONAL SCIENCES OF UKRAINE

Abstract. The main objective, strategic priorities and ways of fulfilling the tasks and functions of the National Academy of Educational Sciences of Ukraine on the theoretical and methodological and scientific and methodical support of modernization and development of the education system of Ukraine in the conditions of European integration and world globalization are highlighted. The quantitative and qualitative indicators of the final scientific production, formed by the results of the research activity of the institution, are analyzed.

The basic directions of activity of the NAES of Ukraine on theoretical and methodological support of the development of the educational system and its comprehensive scientific support are revealed; coordination, organization and implementation of the basic and applied scientific research, as well as innovative scientific and technical (experimental) developments in the field of education, pedagogy and psychology, in particular, the study of global trends in the development of education, pedagogical and psychological theory and practice, conducting content analysis, state standards of education in foreign countries, assessing the quality of education in general and other educational institutions of Ukraine and abroad; providing scientific, methodological and advisory support on educational matters to public authorities; conducting an independent scientific examination of sectoral projects of projected and program documents, educational and methodical literature; participation in the development of

teaching methods, educational standards, standard educational programs, textbooks; establishing cooperation with scientific and educational institutions of foreign countries, international organizations and funds on education; preparation and certification of scientific, scientific and pedagogical personnel of higher qualification; educational and publishing activities, etc.

Key words: National Academy of Educational Sciences of Ukraine, scientific and methodological support of education, scientific research, modernization of education, reformation of the educational sphere, informational and analytical support of education.